विरेचयेत् ॥१॥ 16 (fol. 80[a]). Athátaḥ *páṇḍurogachikitsitaṃ* v. पांडुरोगी पिबेत्सर्पिरादौ कल्याणकाह्वयं । पंचगव्यं महातिक्तं शृतं चारग्वधादिना ॥१॥ 17. Athátaḥ *ṣvayathuchikitsitaṃ* v. सर्वत्र सर्वागसरे दोषजे श्वयथौ पुरा । सामे etc. ॥ 18. Atháto *vísarpachikitsitaṃ* v. आदावेव विसर्पेषु हितं लंघनरूक्षणं । रक्तावसेको वमनं विरेकः स्नेहनं तु न ॥१॥ 19. Athátaḥ *kushṭhachikitsitaṃ* v. कुष्ठिनं स्नेहपानेन पूर्वं तु समुपाचरेत् । तत्र वातोत्तरे तैलं घृतं वा साधितं हितं ॥१॥ 20. Athátaḥ *ṣvitrakṛimichikitsitaṃ* v. कुष्ठादपि बीभत्सं यच्छीघ्रतरं च यात्यसाध्यत्वं । श्वित्रमतस्तच्छांत्यै यतेत दीप्ते यथा भवने ॥१॥ 21. Atháto *vátavyádhichikitsitaṃ* v. केवलं निरुपस्तंभमादौ स्नेहैरुपाचरेत् । वायुं सर्पिर्वसामज्जतैलपानैर्नरं ततः ॥१॥ स्नेहक्लांतं समाश्वास्य पयोभिः स्नेहयेत्पुनः ॥ 22. Atháto *vátaṣoṇitachikitsitaṃ* v. वातशोणितिनो रक्तं स्निग्धस्य बहुशो हरेत् । अल्पाल्पं पालयन्वायुं यथादोषं यथाबलं ॥१॥

Liber V. *Kalpasthána*, foll. 108–124, capita 6. continet. 1. Atháto *vamanakalpaṃ* v. Iti ha smáhur Átreyádayo maharshayaḥ. वमने मदनं श्रेष्ठं तृवृन्मूलं विरेचने । नित्यमन्यस्य तु व्याधिविशेषेण विशिष्टता ॥१॥ फलानि तानि पांडूनि न चातिहरितान्यपि । आदायाद्रि प्रशस्तर्क्षे मध्ये ग्रीष्मवसंतयोः ॥२॥ प्रमृज्य कुशमुञ्जोल्यां क्षिप्त्वा बद्ध्वा प्रलेपयेत् । गोमयेनामूमुञ्जोलीं धान्यमध्ये निधापयेत् ॥३॥ 2. Atháto *virekakalpaṃ* v. कषाया मधुरा रूक्षा विपाके कटुका तृवृत् । कफपित्तप्रशमनी रौक्ष्याच्चानिलकोपिनी ॥१॥ सेदानीमौषधैर्युक्ता वातपित्तकफापहैः । कल्पवैशेष्यमासाद्य जायते सर्वरोगजित् ॥२॥ द्विधाख्यातं च तन्मूलं श्यामं श्यामारुणं तृवृत् । तृवृदाख्यं वरतरं निरपायं सुखं तयोः ॥३॥ 3. Atháto *vamanavirechanavyápatsiddhiṃ* v. वमनं मृदुकोष्ठेन क्षुद्वतात्यकफेन वा । अतितीक्ष्णहिमस्तोकमजीर्णे दुर्बलेन वा ॥१॥ पीतं प्रयात्यधस्तस्मिन्निष्टहानिर्मलोदयः । वामयेत्तं पुनः स्निग्धं स्मरन्पूर्वमतिक्रमं ॥२॥ 4. Atháto *vastikalpaṃ* v. बलां गुडूचीं त्रिफलां सरास्नां द्विपंचमूलं च पलोन्मितानि । अष्टौ फलान्यर्धतुलां च मांसाच्छागात्पचेदप्सु चतुर्थशेषं ॥१॥ पूतो यवानीफलबिल्वकुष्ठवचाशताह्वाघनपिप्पलीनां । कल्कैर्गुडक्षौद्रयुतैः सतैलैर्युक्तः सुखोष्णोल्वणान्वितश्च ॥२॥ वस्तिः परं सर्वगदप्रमाथी स्वस्थे हितो जीवनबृंहणश्च । वस्तौ च यस्मिन्पठितो न कल्कः सर्वत्र दद्यादसुमेव तत्र ॥३॥ 5. Atháto *vastivyápatsiddhiṃ* v. अस्निग्धस्विन्नदेहस्य गुरुकोष्ठस्य योजितः । शीतोऽल्पस्नेहलवणद्रव्यमात्रो घनोऽपि वा ॥१॥ वस्तिः संक्षोभ्य तं दोषं दुर्बलत्वादनिर्हरन् । करोत्ययोगं तेन स्याद्वातमूत्रशकृद्ग्रहः ॥२॥ नाभिवस्तिरुजा दाहो हृल्लेपः श्वयुथुर्गुदे । कंडूर्गंडानि वैवर्ण्यमरतिर्वह्निमार्दवं ॥३॥ 6. Atháto *bheshajakalpaṃ* v. धन्वसाधारणे देशे समे सन्मृत्तिके शुचौ । श्मशानचैत्यायतनश्वभ्रवल्मीकवर्जिते ॥१॥ मृदौ प्रदक्षिणजले कुशरोहिषसंस्तृते । अफालकृष्टेऽनाक्रांते पादपैर्बलवत्तरैः ॥२॥ शस्यते भेषजं जातं युक्तं वर्णरसादिभिः । जंत्वजग्धं दवादग्धमविदग्धं च वैकृतैः ॥३॥ भूतैश्छायातपांद्वाद्यैर्यथाकालं च सेवितं । अवगाढमहामूलमुदीचीं दिशमाश्रितं ॥४॥ In fine de ponderibus haec: शाणं पाणितलं मुष्टिं कुडवं प्रस्थमाढकं । द्रोणं वहं च क्रमशो विजानीयाच्चतुर्गुणं ॥ - - द्वौ शाणौ वटकः कोलं वदरं द्रंक्षणश्च, तौ (scil. drankshaṇau) । अक्षं पिचुः पाणितलं सुवर्णं कवलग्रहः ॥२५॥ कर्षो विडालपदकं तिंदुकं पाणिमानिका । शब्दान्यत्वमभिन्नेऽर्थे, शुक्तिरष्टमिका पिचू (i. e. 2 pichu = 1 ṣukti = 1 ashṭamiká) ॥२६॥ पलं प्रकुंचो बिल्वं च मुष्टिरामं चतुर्थिका (haec synonyma sunt) । द्वे पले प्रसृतस्तौ द्वावंजलिस्तौ तु मानिका (= 8 pala) ॥२७॥ आढकं भाजनं कंसो द्रोणः कुंभो घटोऽर्मणं (etiam haec synonyma) । तुला पलशतं ताभिर्विंशत्या भार उच्यते ॥२८॥

Liber VI. *Uttaratantra*, foll. 125–241, quadraginta capita habet. 1. Atháto *bálopacharaṇíyam* a. v. Iti ha smáhur Átreyádayo maharshayaḥ. जातमात्रं विशोध्योल्वाद्बालं सैंधवसर्पिषा । प्रसूतिक्लेशितं चानु बलातैलेन सेचयेत् ॥१॥ अश्मनोर्वादनं चास्य कर्णमूले समाचरेत् । अथास्य दक्षिणे कर्णे मंत्रमुच्चारयेदिमं ॥२॥ अंगादंगात्संभवसि हृदयादधि जायसे । आत्मा वै पुत्रनामासि स जीव शरदः शतं ॥३॥ शतायुः शतवर्षोऽसि दीर्घमायुरवाप्नुहि । नक्षत्राणि दिशो रात्रिरहश्च त्वाभिरक्षतु ॥४॥ 2. Atháto *bálámayapratishedhaṃ* v. त्रिविधः कथितो बालः क्षीरान्नोभयवर्तनः । स्वास्थ्यं ताभ्यामदुष्टाभ्यां दुष्टाभ्यां रोगसंभवः ॥१॥ यदद्भिरेकतां याति न च दोषैरधिष्ठितं । तद्धि शुद्धं पयो वाताद्दुष्टं तु भवतेऽंभसि ॥२॥ 3. Atháto *bálagrahapratishedhaṃ* v. पुरा गुहस्य रक्षार्थं निर्मिताः शूलपाणिना । manushyavigraháḥ *pancha*, sapta strívigrahá graháḥ ॥1॥ *Skando, Viṣákho, Meshásyaḥ, Ṣvagrahaḥ* (svagrahaḥ MS.), *Pitṛi*-saṃjnitaḥ । *Ṣakuniḥ, Pútaná, Ṣítapútaná, Drishṭipútaná* ॥2॥ *Mukhamaṇḍiniká* tadvad, *Revatí, Ṣúshkarevatí* । तेषां ग्रहीष्यतां रूपं प्रततं रोदनं ज्वरः ॥३॥ सामान्यरूपमुद्वासजृंभाभ्रूक्षेपदीनताः । फेनस्रावोर्ध्वदृष्ट्योष्ठदंतदंशप्रजागराः ॥४॥ रोदनं कूजनं स्तन्यविद्वेषः स्वरवैकृतं । नखैरकस्मात्परितः स्वधात्र्यंगविलेखनं ॥५॥ In fine capitis titulus: *Samáptaṃ kaumáratantraṃ dvitíyam*, reperitur. 4. Atháto *bhútavijnánaṃ* v. लक्षयेज्ज्ञानविज्ञानवाक्चेष्टाबलपौरुषं । पुरुषेऽपौरुषं यत्र तत्र भूतग्रहं वदेत् ॥१॥ भूतस्य रूपप्रकृतिभाष्यगत्यादिचेष्टितैः । यस्यानुकारं कुरुते तेनाविष्टं तमादिशेत् ॥२॥ सोऽष्टादशविधो देवदानवादिभेदतः । हेतुस्तदनुपक्षौ तु सद्यः पूर्वकृतोऽथवा ॥३॥ 5. Atháto *bhútapratishedhaṃ* v. भूतं जयेदहिंसोत्थं जपहोमबलिव्रतैः । तपःशीलसमाधानदानज्ञानदयादिभिः ॥१॥ 6 (fol. 142[a]). Athátа *unmádapratishedhaṃ* v. उन्मादाः षट् पृथग्दोषनिचयाधिविषोद्भवाः । उन्मादो नाम मनसो दोषैरुन्मार्गगैर्मदः ॥१॥ शारीरमानसैर्दुष्टैरहितादन्नपानतः । विकृतासात्म्यसमलाद्विषमादुपयोगतः ॥२॥ विषण्णस्याल्पसत्त्वस्य व्याधिवेगसमुद्भवात् । क्षीणस्य चेष्टाविषम्यात्पूज्यपूजाव्यतिक्रमात् ॥३॥ आधिभिश्चित्तविभ्रंशाद्विषेणोपविषेण च । एभिर्विहीनसत्त्वस्य हृदि दोषाः प्रदूषिताः ॥४॥